

Megjelenik a lap **Temesvá-**
rött minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben,
akár postai széküldéssel:

Egész évre 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.

Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap ház-
hozfordásáért rendelést tehetnek
a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros,
bécsei utca 68. szám, első emelet.

DELEJTÜ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizethetn helyben a szer-
kesztőségnek, vagy a helybeli könyv-
kereskedésekben; vidéken min-
den cs. kir. postahivatalnál a szer-
kesztőséghez utasítandó bérmentes
levelekben.

Hirdetések minden közhasználat-
ban lévő nyelven fölvételek. A
beíratásért minden három hasábos
egyes sorért 4 p. vagy 7 uj kraj-
cárnyi díj számítottatik.

Kiadó hivatal: belváros, bé-
csi utca Uhrmann Márton
műkereskedésében.

Kedd, július 5. 1859.

27. szám.

Második évi folyam.

Nemzeti képcsarnok.

Hunyor és Magyar, Scythiában.

Perzsia nyugat-éjszaki részén, a jeges tenger s
kisebb India illatos határai közt volt a legrégebb idők-
ben egy ország, hol óriás népek, férfigyűlölő harcos-
nők, majd fegyverimádó s más oly csodás nemzetek
laktanak, kik a barátság és szerelem tündér viszonyai
közt éltek egymással, s kik majd ismét annak husával
lakoztak a harag és boszu indulatában, a kiket imád-
tak és a kiket szerettenek.

Ezen földterületet nevezték hajdan Evilát vagy
Eiuláth földének, mely a mai, igen hihetőleg — az
osman birodalom diarbekri helytartósága éjszakkéleti
részén, a Van tó s Nimród hegység szomszédságában
eső Achlat város vidékén terült el. Itt születtek Hun-
nyor és Magyar, a rokon hun-magyar népcsalád
ősatyjai s itt nemzettek a nemzetet, mely a Dunának
s Tiszának partjain immár ezred év óta él. Paradicsom
volt ez ama mesés időkben, fölékesítve a természet
minden kincseivel. Tenger és föld az életműves élet
legmagasb fokára kifejlett élő férgek myriásaitól hem-
zsegett s a föld egész felülete legujabb virágzatában
tenyészett a növényzetnek. Csak az embertől függött
e szép lakhelyen fölföldözni az áldás forrásait, művelni
azokat s megszentelni a teremő kezének mérhetlen
adományait, a közös élvezetben.

De e szép föld Hunyor és Magyar idejében
férfiakban s nőkben még igen néptelen vala, s a ter-
mészeti vadság legalsó fokán állt. Ismeretlen, kereset-
len világ volt az, az ős erdők sötétében, hol fene-
vadak vittak egymás ellen irtó vad csatákat, s lassu
szétterültfolyamok kigyózáván keresztül az irtatlan ren-
getegen, olykor lompos medvecsoport bujdosott egyik
vidékről a másikra, kiverve tanyájából a megrémült
emberi telepeket, melyek vad katángjai közt, a szilaj
medvebocs turt magának fészket, vagy dühös vaddisznó
dulta összevissza a hiuz tanyáját, mely fiát megette.
És az ember semmivel sem volt különb a többi fene-
vadaknál; őt is megtermé a buja föld, mint többi ször-
nyeit; vad, szórtalan, barlanglakó állat volt, idegen
állatok bőrével övedzvéen be magát s szüntelen harcban
állt velök, s önfajával.

Az özönviz után — mondják régi írók és hagyó-
mányok — midőn a Noe fiai, Sem, Cham és Jáfet,

maradékaikban elszaporodának, Nimród, az óriás, a
Chus fia Cham nemzetségéből, ki mint bátor vadász,
első kezdett lenni hatalmas a földön, reszint szép
szerével, reszint erővel is, reá vette rokonait, hogy a
Tigris és Eufrat között fekvő szennari sikon magas
tornyot építsenek, mely az elszélendő népcsalád köz-
pontjaul, s a netalán máskor is bekövetkezendő vizözön
ellen menhelyül szolgáljon. Nimród Eviláth vagyis Eiu-
lát földére s Achlat város vidékére tért, hol megteleped-
vén első nőjétől Ökétől két fiat nemzett, Hunyort
és Magyarat, a hun és magyar nép törzsatyjait. *)

Ökén kívül volt Nimródnak több felesége is, s
ezektől számos más gyermekei is, kik maradékaikkal
szintén a perzsa földön laktak, s természetben s színben
sok évek hosszú során fentartották a hun és magyar
rokonságot, nyelvökre csak némileg különbözvéen egy-
mástól. **)

Keleti ős szokás szerint a mint az elsőszülött
figyermekek megházasodtak vagy teljkorúságba léptek,
megváltván az apai háztól, külön lakokba szálltak s csa-
ládaik kormányát önállólag vezették s önsorsuk felett
szabadon rendelkeztek. Ezen jognál fogva Hunyor és
Magyar is, mint Nimród első szülöttei atyjoktól kü-
lön sátorokba menvén, az apai lakot, mint ez maiglan
is divatozik a magyar nemzetnél, ifjabb fivéreiknek
engedék. Foglalkozásuk természet szerint s atyjoktól
öröklött szellemöknél fogva vadászat, a régibb kor e
kiváló szenvedélye volt; és ez mind közelebb vitte
öket a bérces Kaukáz felé, sőt tul, a Kaspi tenger
nyugati partjain, a derbendi szoroson, azon ellenállhat-
lan nagy pusztaságig, mely a Kubán és Terek folyók
között, hol a Darghistán ellen küldött ozmán hadsereg
még 1582-ben sem találkozott egyébbel, mint szarva-
sok nagy csordáival, s ezeknek elvedlett szarvaikból
támadt bugahalmokkal. ***)

A foglalkozási ösztönt s szenvedélyt mi sem fej-
leszti és táplálja annyira, mint a lakföld s élethelyzet,
ha azok vágyainkat ingerlő sajátságokkal birnak. A va-
dakban gazdag rengetegek s berkek Hunyor és Ma-
gyar kedélyét is ezért vonszak ellenállhatlan ösztön-

*) L- Thuróczy ily című munkáját: Chronica Hungarorum
I. 2. Fej. Kézay: 10. 1. — **) Kézay idézett munkája Ökét
„Enech“-nek mondja s Nimródnak több feleségéről szól. —
***) Uj Magyar Muzem. II. Év. XLV. füzet. 1852. 795. I.

nel a vadászkalandokra, melyekben ők nem csak elemüket föltalálák, hanem gyönyörrel fűszerezett hasznos időtöltést is. A hasadó hajnalpir már gyakran a felüzött vadaktól összegázolt esalitok s erdősűrűk tévegeiben köszönté őket; több izben egész éjszakákat is ott töltvén s nem ritkán csak napok mulva térve lakjukba. Hunyor és Magyar különben is — nőlenek még, annál inkább elidőztek aztán az ily kirándulásoknál, minthogy azok életmagányuk unalmait enyhítésére is szolgáltak. Így történt egy nap, hogy a mint a Kaukáz erdőségeiben s az imént leírt pusztaságon vadászgattak, egy nőstény szarvas ugrott fel előttök. Utána nyomultak tehát, s melyet — a mint önmagukról is megfélemlítve hevesen üznének — mindig tovább és tovább, a meoti mások szerint a mai azowi tenger lápjába, helyesebben a Tanais, azaz Tanyás-öböl ingoványaiba jutottak, hol a szarvas hirtelen eltűnt szemök elől.*)

A kalandor testvérek tovább nyomozván az eliramlott szarvast, bejárták a vidéket s annak gazdag réteit alkalmasnak találták baromtenyésztésre. Visszatérvén tehát atyjokhoz, s tőle — minthogy ez ujonnan felfedezett tartományt megszállni s lakföldül kívánák választani — a kivándorlásra engedelmet nyervén, minden marhájukkal együtt kiköltöztek s birtokukba vették az új hont.

Itt is elébbi kedvenc foglalatosságukkal tölték az időt, mely nekik a szelid éghajlatu s dúz növényzetű földön, nem csak kényelmes életet, de azon felül is sok kedves órát szerzett. Már öt évig vesztegeltek itt boldog kényelemben; de még mindig rideg nőtlenségben, midőn egyszer a tájék bővebb megismerésének titkos vágyától felbuzdulva, a hatodik évben bővebb vizsgálat alá vették azt. Ezen kalandjok közt midőn a pusztákon barangolnának a keleti szellő soha nem hallott bájos énekhangokat hozott füleikbe. A két ifju meg volt bűvölve. Keblök dobogni kezdett, s szíveikben egy édes titkos érzelm lángzata villant föl. Fegyvert ragadván azonnal, a berkek lombjai közt kémlődve hatoltak előre. Kíváncsi vándorainkat a bájhang egy nőcsoportra, a berek fiainak leányaira vezette, kik a kürt ünnepét ülvén, férjeik s sívéreik nélkül vigadoztak zöld galyból alkotott sátraik alatt. A kürt ünnep kelet ős népeinél köz- s olynemű ünnep vala, mint nálunk a pünkösöd. S ezen ünnep rendszerint a vadászélet megdicsőítésére szenteltetett. A mint Hunyor és Magyar ezen ünnep vigadalmi közt a gyönyörű hölgykoszorút megpillanták, a nélkül hogy összebeszéllettek volna, nagy hirtelenséggel megrohanták azt, s minden vagyonaikkal együtt beragadták lápos hazájokba. A regényes zsákmányban — melyet a hagyomány legérdekesebb kalandjoknak mond, — többek közt két ritka szépségű hajadon volt, Dulának, az alánok fejedelmének leányai, kiknek egyikét Hunyor, a másikat Magyar azonnal feleségül vevé magának.

*) Vesd össze Turóczi és Kézay munkáikat, 4. Fej. Hammer : Gesch. des Osm. R. I. 525. l.

Az idővel nagygyá lett hun és magyar testvér nemzet ezektől vette eredetét, kik mint a görög istenek ösatyja Jupiter, Agenor tündér leányát elrabolván, egy messze terjedő, hősökben és bölcsékben gazdag nemzet törzscsaládját, első alapíták meg.

Az elrablott fejedelmi nők csakhamar meghonosítottak új hazájukban s a viszont szerelem boldog hevében feledni kezdék atyáikat, szülőföldüket, s az ezektől örökre elszakító kalandos megválás egykori fájdalmait. A két férfi családja mindinkább népesedett, és néhány év mulva ivadékaik annyira megsaporodának, hogy a tartomány melyben laktak, nem vala képes számukra elegendő táplálékot nyújtani. E körülmény őket önkénytelenül vitte azon gondolatra, miszerint megoszolván, messzebb tájakat válasszanak lakföldül. Hazájuktól éjszakra a mesés Scythia feküdt, innét a jeges tenger, keletről az Ural hegység, délkeletről a sóshomok puszták, és a Káspi tenger; nyugatról a Don, más neven Etel folyam, — körében az ábrándos hagyomány mindenféle, malac nagyságu bikái, baziliskusai s egyéb mérges állatai, különösen egyszarvui termő földé, hol az arany és ezüst, gyöngy, drágakő s nyusztbőrök oly nagy mennyiségben találtattak, hogy a monda szerint még a gulyások is nyusztbőrben járhattak.*). Okos eszélylyel kikémlélvén tehát a tartományt, annak elpuhult lakosait kiűzték a határból, s a nép egy része az új hazába elterjedvén, azt birtokába vette, míg a más rész ősi lakhelyén maradt. Hunyor maradékai a tartomány éjszakkéleti részét a Volga folyamon túl szállották meg; Magyar ivadékai pedig a Don tövétől fölfelé a folyam balpartján terjeszkedtek ki, s mindkettőt »Dontő« magyar földnek nevezték; az éjszaki felsőbb tartományt a baskirok birtokában hagyván.**)

De mind ezen tartományok, az ugynevezett Scythiához, vagyis Szittyországhoz tartoztak, mely oly terjedelmes volt, hogy a földgömb csaknem egész éjszaki részét egy országgá alakitná, számtalan, részint rokon, részint idegen népiségeit pedig egy nemzettestté idomitaná.***)

A roppant Scythia, európai és ázsiai Scythiára oszlott, mely felosztásban a Tanais (Don) folyama, mint mely az egész birodalmat két részre hasitá, szolgált határvonalul. Az európai Scythia, Herodotus idejében a Kárpát hegye és Don vize között terült el. Határait a fekete tenger és Maeotis tó habjai szedelék, — továbbá a Bosphorus Cimmerius, Os Maeotidis Estretti de Caffa nevet viselő öböl s csatorna, mely Maeotis tavát a fekete tengerrel (Pontus Euxinus) összeköti. Nevezetes vizei : az Ister, (Duna) Tyras, (Tisza) Boristhenes, Hypanis, (Bog) s a Pantikapes (Samara) és Gerhus (Kuruherak) patakok valának. Hegyei közül nevezetesebbek : a Peuci nevezetű bércek, vagyis a Kárpátok alja, — az Alani, mely a Tanais innenső partján s a

*) Tur. I. 4. Fej. Kézay : 11—12. l. — **) Kézai : 13—14. l. Turóczi : I. 5. Fej. Pray : Annal. 60. l. — ***) Josephus Flavius : Antiquitates Judaicae. Libr. I. Cap. VII.

Moetis taván tul fekszik; — továbbá : a Budini nevű hegyláncok, melyekből a Boristhenes fakad. ¹⁾ Az európai Scythiának határa dél felől: szintén az Ister (Duna) folyama; nyugatról Németország s a Visztula vize; éjszokról a Vistula partjaitól kezdve Lithvanián keresztül a Boristhenes, mely a fekete tengerbe szakad. ²⁾ Így tehát az európai Scythia alkatrészei voltak : a mai egész Bessarabia, Moldva, Oláhország, Bulgaria, Szerbia s Magyarország egy — amannak nyugati, ennek napkeleti része; a Kárpát egész láncolata, a Duna, Tisza, Vág és Maros folyama. ³⁾

Még sokkal terjedtebb volt ázsiai Scythia, mely több részekre oszlott. Ezt a Volga vize először is napnyugati és keleti Scythiára szelte. A nyugati rész határait : a Tanais folyam, a fekete tenger, a Phasis és Volga vizek képezék. Ennek főhegye a kaukázusi havasok, melyek nyugatról keletdélre a fekete tengert a kaspiumi tengerrel kötik össze. Nevezetes vizei : Kuban, (Vadanus) Kuma, Terky (Alonta) és Koyvu, melyek a kaspiumi tengerbe omlanak. ⁴⁾

Plinius és Ptolomaeus idejében ugyan csak az ázsiai Scythiát napkeleten, az Imaus hegye s az emodi hegységnek délről éjszakra felvergődött ága, — az Imauson innenső és tulsó Scythiára szakasztá. Az innenső a kaspiumi tengeren és Volga vizen tul, hosszában az Imaus hegyének innenső öbleig, szélteben pedig a kaspiumi tenger végétől a Volga folyam forrásaig terjedt. Főhegyeit képezték : az urali, alani, altai, s ezek több ágai : a norussusi, tapuri, beluri s auxaei bércek csoportjai. Az Imaus hegyén tuli Scythia keletre Serikával, délre a Gangesen tuli Indiával volt határos. Több hegyei, napnyugatról : az auxaei hegyek tulsó oldala, s a casiusi és emodi hegyek nyugati részei voltak. Folyamai az Ocercard, (Irtisch) mely az auxaei hegyekből éjszakra kanyarul s az Obi vizével egyesülvén a jeges tengerbe szakad. Nevezetes kerületei : Casia és Acassa; végpontja : Samarkande. ⁵⁾

Számtalan népcsalád székelt hajdanta e roppant terjedtségű birodalomban, melyek általában a »scythia« gyűjtő név alatt említettek ugyan a régi írók munkáiban, de melyek nem mind azon egy időben s egy név alatt éltek, hanem külön, saját nevezetekkel is bírtak, s a viszonyok alakulása szerint majd koronkint, majd egyik a másik után vitt feltünőbb szerepet. Nemzeti hagyományaink szerint azonban, Hunyor és Magyar voltak az elsők, kik a roppant terjedelmű szittyia nép-többe a hun és magyar ágat örökre beolták.

¹⁾ Herodotus : IV. 51. Melas. I. 4. Strabo : XII. p. m. 221. Ptolom. Geog. Lib. III. — ²⁾ Geograph. Cluverii Pag. 401. Herodot. Edit. Col. 1537. Lib. I. Pag. 22. — ³⁾ Otrókoci : Origines Hungaricae. Trauaquerac. 1693. Pag. 13—54. — ⁴⁾ Dascutius : De initiis ac majoribus Hung. Lib. II. Herodot. Lib. I. 203. — ⁵⁾ L. Kunok : Fejér Györgytől. 1850. Pest. 13. l.

Mészáros Károly.

Dobrai népszokások.

Ránosztai Rezsőtől.

(Folytatás.)

I. Dalaik. Dalaik : fonó dal, kesergő s csárdás nevezet alatt fordulnak elő. A fonódalok menete középet tart a vig és busongó között. A kesergő mint neve is mutatja fájdalomban nyilatkozik, míg a csárdás emel és jó kedvben tör ki.

Fonó dal.

Szivem lelkem előli a bubánat
Ha nem láthatom meg kedves babámat...
Istenem! Beh nagy baj is a szerelem :
A szivben, a legnagyobb veszedelem...

De a fonóba mék ma,
S meglátom a rózsám!
Tudom hogy : hű szive
Epedve vár reám.

Nem vársz nem vársz kedves rózsám sokáig,
Nem messze van nekem innen odáig...
Ott leszek míg ötször fordul a rokkád,
S hű szivemmel úgy borulok te reád.

Rózsám gyöngyöm kincsem
Drága arany száloom;
Hogy szivem szivedtől
Soha el ne váljon. (váljék)

Kesergő.

I.

Árva lányhaj van a kalapom mellett,
Nincs szeretőm a ki tett vön egyebet
Nincs szeretőm. Nincs. Nem is kell nem bánom
Árván éltem én eddig is
Hadd éljem le ezután is
Reménytelen; gyászba borult világon.

Szeretnélek hidd meg rózsám, igazán,
Csak ne volnál olyan csalfa én hozzám.
Áldjon meg a három isten ne légy hát
Fond nyakamra hőszin karod,
S dülj vállamra ha akarod
Hogy eloszlassd keblem nehéz bánatát.

Borulj borulj keblemre szép leány
S nyujtsad bíbor ajakad is szaporán,
Ne hagyj egészen elégni a lelkem
Ugy is éget már eleget
Mióta látlak tégedet —
Ne engedd hogy : elöljön a szerelem.

II.

Tudnék én szeretni
Tudnék forrón hiven,
Mert hiszen arra már
Kinyilott a szivem!

Érzem : úgy ver dobog
Mellem oly szűk néki;
Tán hogy árva vagyok
Azt fájlalja vérzi.

Csak lelnék egy fiut,
Ki engem megszánna;
Kit kinyilott szivem
Magába bezárna.

III.

Nem vétettem soha Dobra falujának,
Még is megfogatott lovas katonának;
Puskát a vállamra, kardot oldalamba
Jöhetsz már utánam, szomorú galambom.

Ha el kell is mennem s itt nem maradhatok
Írántad hűségben mindig megmaradok,
Csak tés légy hű hozzám; édes gyöngyviolám
Mint én leszek hozzád; halálom utánig.

Mikor azután kikeseregte magát az a bohó fiatal-
ság, akkor rákezdte a csárdást, hogy szinte a ház is
ugrál belé.

Csárdás.

Az asztalon ég a gyertya
Barna kis lány gyujtogatja,
Majd eloltja, majd meggyújtja
Csak a szívem szomorítja.
Majd eloltja majd meggyújtja
Csak a szívem szomorítja.

Három csillag van az égen
Három szeretőm van nékem;
Egyik szőke másik barna
A harmadik arany alma.

Elmentem én a szőlőbe
Ráhágtam a venyigére.
Venyigéről venyigére
Fáj a szívem a szőkére.

Nincsen annak semmi baja,
Kinek szeretője barna
Lám az enyim csak egy szőke
Mégis csókot lopok kapok családok tőle.

* * *

Három szetóm van nékem
— De hisz az nem az én vétkem —
Elmondhatom aztat bátran
Hogy szeretnek mind a hárman.

Egyik jobban mint a másik
Melyik lesz hű majd megvállik...
Most hallottam ép a héten;
Mást szeretnek már nem engem
Hadd szeressen, hadd öleljen
Hisz én ugyis mást kerestem
Hadd keressen, hadd öleljen
Hisz már énis mást kerestem.

Zsiros az én üngem ujjá
Nincs galambom ki szapulja,
Nékem sincsen, neked sincsen
Néked sincsen, nekem sincsen
Mindkettőnknek szépet hívet
Adjon adjon a jó isten.

Talányaik. Talányaik közül némelyek rime-
sek, mások rimtelenek.

Rimes talányok.

Arany tőke arany tál...
Arany tálba arany máj.
...Nap.

Véren megyen vért viszen
Magában egy csöp sincsen
.... Nyereg a lovon.

E világot által éri
Mégis egy tyuk általlépi
...Kerék vágás.

Se ablaka se ajtaja, mégis nagy ur lakik
Negy részre osztva fel abba —s úgy hívják hogy cikk
....Dió.

Meddig róka a róka?
Meddig csóka a csóka?
Meddig liba a liba
Találja ki — Katica!

...Mig egyedül van, mert ha többen
vannak már rókák, csókák, libák.

Rimtelen talányok.

Mi az? mikor lát az ember akkor nem látja; és mi-
kor nem lát akkor látja?

....Sötétség.

Miért függ a tolvaj a bitófán?

...Mert a lába nem éri a földet.

Mikor élt a legszebb leány a világon, s mikor adott
legedesebb csókot?

...Születése és halála között.

Mikor van a molnár fő nélkül a malomban?!
...Ha a malomablakon kinéz, vagy inkább kihajol.

Miért esik az eső?

...Mert nem tud másként lejönni.

Mit csinál az eső?

...Sarat.

(Folyt. köv.)

Levelezések.

Pesten július 1-én 1859.

(Az elveszett paradicsom. — Drága élvezet. — Rövid lamentatio hang-
jegyek nélkül. — Ne nyulj hozzám és szunyogcsípés. — A társas élet fő-
városi egyhangúsága. — A multak és az új ócska köpenyben. — A szép
fogolynő. — Menjünk a színházba. — Egy kis elmélkedés. — Fioretti és
pénzszüret! — Régi dolgok és a materialismus diadala. — Berec Károly
„Tárogatója.“ — Szerény indítvány. — Sötét való, mely elmélkedésre ad
alkalmat.)

A harci lárma közül — elhagyva a nagyvárosi örö-
kös zajt — jólesik az élvek emberének árcadiai magányba
vonulni, hol komoly ünnepélyességgel átengedheti magát
idylli álmodozásoknak, plátói érzelgéseknak és az édes —
semmittevésnek. Így gondolkozott az emberiség már
Ádám atyánk korában, azért siratta meg oly keservesen az
— elveszett paradicsomot! Mindenki falura, vagy fürdőbe
siet hogy ott éldelhesse a természet egész pompáját, dicsősé-
gét. Mi, kik ide vagyunk kötve a porhoz, csak képzelettel
szállhatunk oda, hol mások éldelik a zöldet; ha olykor
olykor némi kárpotlást nyerünk a zugligetben, vagy a város-
ligetben, azt rendesen drágán fizetjük meg, s legjobb mu-
latságunkat is, kiürült erszényünkre egy tekintet! — a bá-
nat fekete angyala zavarja meg!.. Ez nem a legmulatta-
több téma olvasóinkra nézve, (körem csak politikai hírlapot
ne tessék még fölvenni. Themistoclesként üssönek — csak a
hátamat ne! — de halgassanak — azaz olvassanak végig.
Szörnyü érdekes! — mondaná valamely francia lap tárcásza)
mert a kegyes olvasó ohajtja, hogy írói boldogságot élvezze-
nek, de arra, hogy csakugyan boldogok is legyenek, nem igen
tesz semmit; még nemzeti önrzetzől sem pártolja a műter-
mékeket, s így hideg közönyük s részvétlenségük által meg-
fosztja a munkássághoz szükségképen megkívántató kedély-

től; lelke nem emelkedhetik föl, mert a rideg való szellem-
 öltö keserűségeire emlékezteti; . . . Azonban nem akarunk jere-
 miádott irni, bevezetésünkkel pusztán a jelen fővárosi társas
 életre célozunk, melyből következtetve könnyen kitalálhatni,
 mit akarunk mondani; jóllehet sok aprolékos „ne nyulj hoz-
 zám“-mal van össze kötve, mégis mi tultesszük magunkat a
 kiskorúak noheztelésein, s az ebből netán következhető jogér-
 vényes szunyogcsipéseken, mint „merész lovagja az illem és
 a civilisationak“ kimondja szánk, mit szívünk érez, hogy tár-
 saséletünk az ismeretes fővárosi egyhanguságba
 sülyedett; általában nem fogékony semmi iránt — a zajos poli-
 tikai eseményeket kivéve! . . . A megbukott „Telivérről“ már
 nem beszélnek a „félvérek“ (kritikusok), csak egy-egy veréb
 (ujdondász) csiripölget néha-néha felöle; a „Müszertők“ sze-
 retetlenségre születtek! az „Egy ifju története“ — nagyon
 szegény színműnek. . . . A lóverseny is elmúlt, egy szóval
 semmi új ha csak bencm mutatjuk a gyakori esözést, ennek
 az ujdonságnak pedig nagyon ócska köpönyege van! . . .
 Hah! de mi lárma az odakint?! . . . Menjünk, siessünk hátha
 „jó falatra“ teszünk szert?! Valamennyi diágyerek, suszte-
 rinás, kofa van a városban, mind öszpontosult. . . . De jól
 látnak-e szemek? Egy elegans delnő mellet rendőr áll —
 ezt bámulja a szájtató tömeg! Mesés gyorsasággal termünk
 ott, s tudakozódunk a történetek után, s ime megtudjuk, hogy
 azon házban, honnét a köztiszteletben álló urnő kijön házi
 vcszekedés van, s épen azért hagyta ott. . . . Én legott félre-
 értésről föl világosítám a rendőrt, megmondám az urhölgy
 nevét, s azonnal engedett is az igazságnak, s én boldog! az
 urnőt karöltve szerencsés valék haza kísérni. (itt az ujdondá-
 szok irigylük sorsomat!) —

Menjünk most a színházba, ott épen „A falusiak“-at adják
 jeles veteránunk, Udvarhelyi Miklós javára; köszönet az öreg
 bajnoknak, hogy Szigetinek e jó darabját színre hozta! Ez
 egyszermind alkalmat ad nekünk egy elmélkedésre. Mint
 halljuk, eltávozott dramai jeleseink ismét szerződésük tár-
 gyában semmi lépés nem tétetett; az opera tagjai szabadság-
 gal eltávoztak és az igazgatóság senkit sem tud megnyerni
 vendégszerepekre; félünk, hogy a végső desperatio Mariotti
 félce személyekben botlik meg, akkor inkább elnézünk gyön-
 ge előadást Bignio feszes mozdulataival, s elhallgatjuk Ormait
 szerencsétlen furuglyájával. . . . A mostani igazgatóság, mióta
 megkezdte a „tisztletjegyek“ elszedésével, egyre lövi a —
 bakokat és ezt nevezi a magas választmány: g a z d á l k o d á s -
 n a k ! ! — Burke, a híres szónok, azt mondá egykor az angol
 parlamentben: „A hol visszaélés van, ott kiabálásnak is kell
 lenni, mert jobb folköltetnünk álmunkból a vészharang által,
 mint megégnünk ágyunkban,“ Nem szükség commentálni! . . .

Ez évben, hogy a tagokat kifizethesse kölcsön t kény-
 telenített föl venni, mégis Fioretti Helen k. a-t Bécsből
 igen szép összegért szállíttatja alá a Dunán, holott, mint re-
 besgetük, — nehezen lecdnd vele megelégedve a közönség, s
 így a színháznak nem csinál — pénzszüretet. . . . Annyi
 igaz, hogy gr. Festetics Leo igazgatása alatt első európai
 celebritások megjelentek szinpadunkon, de azért édes mieink
 is megmaradtak a színháznál, sok évi működésükért nem
 kaptak vándorbotot, melyet minden dicsőség dacára könyvek-
 kel kénytelenek úztatni; — mégis a nemes gróf — jóllehet
 sáfárságáról ünnepeleysen számolt — méltatlanságokkal illet-

tetett, mire Jefferson lélekjelenlétével ő is emphasissal föl-
 kiálthatott volna: „Ha igazgatásban árulás rejlik, ám fog-
 jon perbe a ház“ — Ő azonban megbocsátva visszavonult, s
 aránylag jó karban hagyta oda az igazgatást, dacára annak
 hogy kormányzósága alatt az írónak megvolt tisztet-
 jegyük, s azoknak kezükbeni hagyását, a magas választ-
 mány gazdálkodási elvének ellenére, gr. Festetics egész ha-
 talmával védelmezte.

Célirányos művezetés mellet minden előadásra lehetne nagy
 közönséget előbűvölni, ha legelőször is a repertoir-készítésre
 nagyobb gond fordítottatnék, s ha az irodalom közreműködését
 hálátlanul nem vetette volna el magától a választmány. Mióta
 miveltség van, s a színművészet meghonosodott, s mintegy a
 léleknek nélkülözhetlen vágyává, a szívképzetnek pedig de-
 lejtűjévé emelkedett: a színművészet mindenha karöltve haladt
 az irodalommal; sőt bizton állíthatjuk, hogy ez utóbbi volt
 és lesz amannak emeltyűje, mert az irodalom tanította az
 aesthetika megalapított elveit, s szerető édes testvérként ok-
 tatta azon műkellékekre, melyek a színészet conditio sine
 quanonját képezik; azonban — egyetlen csapással — mate-
 rialisticus elvből indulva ki, mindezt a színház saját hátrá-
 nyára halomra dönté, széjjeltépve azon láncszemeket, melyek
 szükségképen szívéhez kapcsolják hüen ápoló testvérét; s
 csak elhibázott fogalom ülhett diadalt oly eredmény fö-
 lött képzelt győzedelmének mámorában, mely áldást adó
 fénynyel kacérkodni igen, de magát a napot fölfogni nem
 képes! . . .

A színházról átmegyünk az irodalomra, hol jelenleg
 mozgalmak mutatkoznak. Ugyanis „Tárogató“ című politikai
 lap van keletkezőben, melyet Berec Károly mint szerkesztő
 veend át, a mutatványlap (?) már ki is nyomtatott. Berectől
 csak jót várhat a közönség; e (politikai) téren ugyan nem
 ismerjük őt, de hogy önzetlen lélekkel, s ügyes műtapintat-
 tal vezetendi lapját, kezeskedő bizonyítványunk van azon
 időből, midőn a „Hölgyfutárt“ szerkesztette, s így őt méltán
 ajánlhatjuk olvasóink lelkes pártfogásába. —

Sokan azt hiszik, hogy minél több lap keletkezik, annál
 inkább megoszolnak az erők, s bizonyos felületesség vörös
 fonalként húzódik végig a lapokon; de mi ebben csak a
 szellem önállóságát üdvözöljük, minél több lap van, annál
 jobban kiviláglik a lenyügözhetlen lélek szabadsága; az csz-
 mék gazdagodnak, s az észnek termékenysége által az iro-
 dalom gyarapul. . . Természetesen a személyeskedő polemikiat
 mindig kárhoztatjuk, melyek féltékenységi, vagy egyéb tisztá-
 talan érdekből származnak; mig az egyéni vélemények nyílt,
 őszinte kimondását tiszteljük. . . Ha valahára megszűnnének
 a pártoskodások, melyeknek gyászos történelmi emlékeül azon
 közmondás száradt roánk: „Átok verte meg a magyart; mert
 az soha együtt nem tart!“ — s az irodalom mivelői egyet ér-
 tenének, legott működésüket nagyobb mérvben, s szélesebb
 körben folytathatnák; szerveztessék azért legelőször is részvények
 útján egy irói nyomda, hogy így a hamis, önhasznót kereső,
 s mesterkélty speculatióknak valahára eleje vétessék; ezen sze-
 rény indítvány által azt nyernők, hogy az irodalmi férfiak
 jobban boldogulnának, mig most a munkáikból bejövő ösz-
 szegyet csakis a nyomdászok és a könyvárusok emésztk föl. *)

*) Tisztelt levelezőnk szándokát inkább egy „magyar könyvki-
 adó egyesület“ alapításával véljük elérhetőnek, miről magunk is tet-
 tünk említést a Pesti Napló 1857. évi 42. számában, és a melyet Toldy
 Ferencünk is, ha jól emlékszünk, még tavaly pendített meg újra. De erről
 most szólni tüzetesen, legkevésbbé alkalmas az idő. (Szerk.)

T Á R C A.

A vetélytárs.

Beszély.

Emiliától.

(Folytatás.)

Endre megjelenése egy cseppet sem háborgatta a jó hangulatot. Hozzá voltak már szokva, hogy csaknem szótlán hallgatással tölti idejét közelükben; most is tehát néhány közönyös üdvözlés után Endre egy félreeső pamlagra ült, és onnan hallgatta a két nő vidám csevegését.

A holnapi vigalomról folyt a társalgás. Árpádina elbeszélte, minő készülétek vannak téve annak fényessé tételére; bizonyára ez lesz a legszebb vigalom az egész saison alatt; előadta, kik vannak meghíva, mikép lesz ő fölöltözve, és ujlag lelkére kötötte Jenninek, csak ő is egészen olyan öltözékben jelenjen meg; még egy hajtűnyi különbség se legyen a két bálanya között.

— Hát engem nem hí meg nagysád? — kérdé végre Endre.

— Ön hivatlan is szívesen látott vendég — viszonzá Árpádina, ki ezalatt egészen megfélekedett arról, hogy Endre is a szobában van.

— Igen nagy tisztelet reám nézve. — És báró Letenyei is ott lesz? — kérdé aztán szünet mulva.

— Természetesen, hisz én a bálanya leszek; viszonzá Jenni, és olyan furcsának találta e kérdést, hogy hangos nevetésre fakadt.

Árpádina szintén nevetett, de Endre igen jól látta, hogy e váratlanul jött kérdésre a nő arca egy pillanatra haloványra változott, de csak egy pillanatra.

— Igaz, nagysád bálanya lesz — mondá Endre szelid mosolylyal — Igen örülök e vigalomnak! Szinte kedvem volna, személyesen is tenni valamit a vendégek mulattatására.

— Köszönjük barátom, és ha elébb mondta volna — felelé Jenni, és nevetett. Nagyon furcsának találta ma rokona beszédjét.

— De most már ön nélkül rendeztük el a vigalmat — jegyzé meg Árpádina.

De azért csak nekem is jut egy kis szerepem — mondá Endre vidáman. — Olyan nagy kedvem van kitenni magamért az este; a legszebb hölgy lovagja szeretnék lenni.

— És ez jól is mulat majd, ha holnap is olyan jó kedvű lesz, mint ma.

— Oh, holnap még jobb kedvű leszek. Igen, igen örülök e vigalomnak. De igaz, hol van a báró? — kérdé hirtelen Endre.

— Gróf Rigóváryt látogatta meg — felelé Jenni.

— Jószágán?

— Igen! vadászatra hívta meg.

— Ugy, tehát ma nem is fog haza jönni?

— Aligha; tán dolgai volnának önnek vele?

— Oh nem; csak úgy kérdem — viszonzá Endre közönynyel.

Időről időre vizsga tekintetet vetett Árpádinára; azt hitte, célzatos szavai zavart, megdöbbenést idéznek majd elő arcán; de csalódott; Árpádina az egész beszélgetés alatt olyan nyugodtan ült, mintha egészen ismeretlen egyénről volna szó.

E nyugodtság még inkább felfőszította Endrét. Hogy férhet el annyi gonoszság egy nőben? Alig tudta leküzdeni felindulását. Szikrázó szemekkel ugrott fel ültéből, és Árpádina felé közeledvén, mondani akart valamit; maga sem tudta mit, de olyas valamit, a mi szívig lasson e gonosz képmutatónak.

De nem vihette ki szándokát. A mint Árpádinához közeledett, Jenni feltekintett reá, és e szende, tiszta pillantás

visszatérítette őt eszméletére. Nem Árpádina, hanem Jenni szenvedne legtöbbet, ha e nő ármánykodásait most leleplezné.

— De mi lelte őnt Endre? — kérdé Jenni, megdöbbenve az ifju szokatlan kifejezésétől.

— Engem? Semmi! A holnapi vigalomra gondoltam, és — rebege Endre zavarodottan.

— A holnapi vigalom előhatását érzi, nemde Bákey ur?

— mondá Árpádina vidám mosolygással

— Igen, e holnapi vigalom! — hagyá helybe Endre, és rövid bucsu után gyorsan távozott.

Ismét fel s alá barangolt az utcán. Ugy háborodott, zajongolt a szíve. Csak most érezte, minő irtóztató haragra képes gerjedni az emberi szív. Kis idő mulva aztán kocsi robogott el mellette; Endre ismerte e kocsit, Árpádináé volt. Haza ment Jennitől. Örületes kacajra fakadt, a mint a kocsi előtte elvágtatott. A szerelmi légyottra siet a kigyó. Csak hadd menjen; hadd siessen! Mint örül, hogy ez ártatlan angyal szívét megmarta! Csak hadd örüljön, annál irtóztatóbb lesz majd rémülete, mondá magában Endre.

V.

Alig ütötte el a fél kilencet, Árpádina lakásában volt; és Bella pontosan váltotta be ígését; a komornyik helyett ő volt az előszobában.

— Itt van! — suttogá. — e szobába nyisson, onnan jobbra a második szobába; nagyon föl van indulva; csak úgy tépte le magáról a ruhát, a mint haza jött.

— Igen? tépte? — kérdé örömmel.

— Az ám! Érzí, hogy közeledik a büntetés órája. Menjen uram, siessen, boszulja meg magát, boszuljon meg engem, és Pietrót; én az alatt itt leszek; egy lelket sem bocsátok be.

— Ne féljen Bella! Rettentő boszut fogok állani — viszonzá Endre reszketve a dühtől. Irtózáttal érezte, hogy e pillanatban majdnem képes lett volna megölni e nőt! De egy pillanat elég volt arra, hogy lelke jobb sugallata győzőn indulatán. Nem büntetni jött ő, hanem csak elhárítani a veszélyt, mely Jennit fenyegeti.

Nyugodt lélekjelenléttel nyitotta ki az ajtót, a másik szoba ajtaja csak be volt támasztva, minden zaj nélkül jutott tehát oda.

Árpádinát egy pamlagon ülve találta; körülötte mindenféle öltönydarabok hevertek, miket haza jöttekor magáról letépett, mind a legnagyobb rendetlenségben. Az asztalon levő kristály lámpa fehéres derengő fényvel világította ki arcát; és Endre megdöbben, a mint ez arcvonások részletesebben fejlettek ki előtte.

Mi rut volt most e máskor oly igézetesen szép arc! A harag, a felindulás ékteleenné változtatta azt!

Mély gondolatokba volt merülve; szemei merően egy pontra voltak szegezve maga előtt, mintha az éj rémes szellemét meg akarná igézni tekintetével.

Bákey jól tudta, mi idézte fel e háborgást lelkében: az ő szavai, és szívét öröm villanyozta át azon gondolatra, hogy e nőt az aggodalom nyugtalanítja annyira. Tehát még tud aggodni, még tud félni! Oh, ugy minden jól van! Akkor még a megbánás is utat törhet magának e szívebe; még sincs annyira elromolva, mint hitte.

— Nem, nem! — kiáltá egyszerre Árpádina, felugorva ültéből. — Nem tud semmit; legfőlebb is csak sejteth valamit! Nem fog szólni! Csak holnapig ne szóljon! Oh holnap! — mondá kárva gyó kifejezéssel, és nyugtalanul fel s alá kezdett járni.

Egyszerre szemei véletlenül az ajtó felé fordultak, és a mint Endrét megpillantotta ösztönileg hátrált egy lépést, aztán dermedten állt meg helyén.

— Nos holnap grófné? — kérde Endre, kiben a hallott szavak ismét egész erejében költötte fel a gyűlöletet; és közelebb lépven hozzá, nagyobb nyomatékkal ismétlé kérdését.

— Ön az Bákay ur? — dadogá a nő a legnagyobb zavarában.

— Igen, én vagyok, és nem valami ijesztő szellem, a mint a grófné tán első pillanatra hiheté — viszonzá Endre keserű mosolylyal

— Valóban váratlan meglepetés! — mondá Árpádina, lassanként visszanyerve nyugodtságát.

— Azt hiszem; tudom a grófné egészen mást várt helytettem. —

— Oh dehogy. Örülök, igen örülök Bákay ur, ámbár meg kell vallanom, hogy e váratlan megjelenés, e szokatlan órában —

— Megijesztette.

— Kissé — felelé a nő szelid mosolylyal, — Bizonyára fontos ok vezette önt hozzám; tán valami üzenet Jennitől.

— Nem, a magam jószántából jöttem ide. A holnapi vigalomról akarok a grófnéval értekezni — mondá Endre nyugodt, szilárd hangon.

— Tehát csakugyan nevezetes szerepet akar abban játszani? — kérde Árpádina kecses mosolylyal. — No jól van; üljön tehát ide mellém; majd elmondom, kik lesznek itt, aztán válaszson magának hölgyet, a szépek közül a legszébbiket.

— Már választottam — viszonzá Endre nyugodtan. — Éppen azért jöttem, hogy a grófnét erről értesítsem.

— Igen? annál jobb! Én nem kétkedem, hogy valódi szépségre esett választása! Halljuk csak kicsoda: nő-e, vagy hajadon?

— Nő.

— Ej, ej, Bákay ur! nem is hittem, hogy ön oly kalandvagyó! És nem lesz-e ennek rossz következménye?

— Majd megfelelek érte — mondá Endre nyugodtan.

— És ki az, kire választása esett? — kérde Árpádina, még mindig mosolyogva.

— Ön ez grófné! — felelé Endre.

(Folytatás következik.)

Heti szemle.

— Báró Wesselényi Mária és gróf Bánffy Ágnes erdélyi lelkes urhölgyek, 357 pforintot küldöttek Bukarestbe azon célra, hogy az ott lakó magyar rokonaink nemzetiségének fűntartására és szellemi művelődésére segélyt nyújtsanak.

— A Kassáról Budapestre átköltözött Werfer Károly nyomdász, a felső Dunasoron igen szép műntézetet nyitott meg. Ezentul nála jelenik meg Vas Gereben „Két Garasos ujsága,” — és pedig „Képes Újság” cím alatt. Ugyan ezen nyomdatulajdonos kiadója a „Társalgó”-nak is, melynek első füzete Berec Károly szerkesztése mellett legközelebb jelent meg. Ezen utóbbi vállalat a jelen harcias csemények képekkel illusztrált leírásából áll.

— A magyar academia junius 27-én tartott szakülésében Wenzel Gusztáv mint rendes tag foglalá el székét történetnyomozó értekezéssel, melylyel Kovacsics Márton György, Horváth István és Fejér György jellemrajzát adta. Horváthról különös lelkesedéssel szólt, és azt állitá, hogy noha munkáiban sok van, a mi pusztá tapogatózás, merő hypothesis, a mi csekély jártasságánál fogva az idegen, kivált keleti nyelvekben nem is lehetett másként, még is egyes nézeteit és történetünkről már Rawlinson, Oppert és Bunsen által igazoltattak. Különben, ugymond Wenzel, Horváthot nem megjelent munkáiból kell megítélni egyedül, mert a nemzeti muzeumban lévő kéziratait tanulva be kell látnunk, hogy oly nagyszerűen kezdte meg munkásságát, hogy soha befejezhető nem volt. — Wenzel után Ney Ferenc köszöntött be „a divat erkölcsi sulya” címzett értekezé-

sével. Végre Podhraczký József arról értekezett, hogy noha a mythologusok ellenkező nézetben vannak, a dualismus, mely a parz vallást jellemzi, szükségkép meg van minden pogány vallásban.

— Pozsonyból azt írják nekünk. „Városunkban anynyira szunnyadozik a magyar élet, hogy ha minap Knausz Nándor érdekes cikkét nem olvastuk volna a Delejtűben, hinnünk kellett vala, hogy ezen hajdan koronázási és magyar királyi városban a nemzeti nyelvet valamennyien már elfelejtették. Társadalmi életünkről, színház, casino és effélérről nem irunk önnek, mert idegen szellem uralkodik bennök. Csak egyetlen egy magyar intézettel birunk; t. i. az ev. lyceummal, melynek lelkes tanárai az ifjuság keblében a magyar szellemet táplálják, és valóban, ha nem léteznék városunkban e tanoda, elmondhatnók költönkök: — a magyar szó ritka, mint a fehér holló. Nyilvános könyvtárral nem dicsekedhetik Pozsony, (a tulajdonos liberalitása következtében annak nézethetett azelőtt az Apponyi féle híres könyvtár, de részint mert alig kereste azt fel valaki egy-egy évben, részint mert némely pajzán látogatók tanulmányozás helyett inkább avval foglalatokodtak, hogy a drága classicusok lapjaira vagy tábláira csinjákat rajzoljanak, a grófi család e könyvtárt Pozsonyból jószágaira szállitátá. Szerk.) és kölcsön könyvtára sem volt, míg Schwaiger József könyvtáros ilyent nem nyitott legközelebb. Hej, pedig mennyit kellene tenni egy 50000 lakosból álló városnak az irodalomért, — értjük a nemzetiért, oly városnak, melynek ez ország történetében oly fényes szerep jutott!”

— Lugosra, mint biztos forrásból tudjuk, ez idén nem kevesebb mint 362 hirlappéldány járt; ide nem számítva a Budapesti Szemle és hason vállalatok füzeteit. Ha a nevezett számból levonjuk a Temesvári Zeitungot mint mely gyakran hivatalnokok és hivataloknak jár, és mely nagyrészt a hirdetések miatt vonz, továbbá a Lugoser Anzeigert, mint mely helybeli érdekekkel bir, marad még 244 példány, mely inkább irodalmi érdekeket képvisel, — ezek közt nyelvre nézve van 92 magyar, 59 német, 54 oláh, 2 szerb és egy francia. A ki Lugos lakosságát nemzetiségére nézve ismeri, a magyar lapok ezen arányát kétség kívül igen kedvezőnek találandja. A Delejtű múlt évben 42, folyó évben 38 példányban járt Lugosra. Bár mondhatnók más városainkról is, hogy hozzájuk oly kedvező viszonyban állunk. Ezen örvendetes arányt a lugosi közönség hazafias, ép érzelmén kívül, különösen azon derék hazánkfianak köszönjük, kit az irodalom lelkes pártolásáról a megye határain túl is ismernek, és kit itt megneveznünk csak az ő ismert szerénysége vissza tart bennünket.

Temesvári ujdonságok.

* Az árviz városunk területéről egészen eltűnt, csak a mélyedésekben, árkokban, régi csatornában maradt még némi viz, mely az itt-ott foganatba vett lecsapolások dacára, helyéből nem mozdul, és csak a nap égető sugarának akar engedni, de annál büzhödebbé teszi a levegőt, oly annyira, hogy a sötéjtárások éppen nem válnak kellemessé, és a lakásokat, melyek ily pocsolókhöz közel vannak, kiállhatatlanokká teszi. Tartunk tőle, hogy ennek igen káros befolyása leend a közegészségre.

* A múlt héten történt, hogy két gyermek a Józsefvárosban a szomszéd kert meggyeiből csenni akarván, a mult áradás óta még vízzel megtelt árkot egy belefektetett ajtószárny segítségével átevezni megkísérelte. A csónakul használt ajtó azonban felfordulván, mind a két gyermek bele esett. A kimentés csak az egyikre nézve sikerült, mert a rothadó viz felszínén uszkáló ganéj a másiknak feltalalását nehézté.

* A helybeli takarékpénztár mult juniusi üzletéről következő kimutatást ad. Betételök, 183 fél által 34155 fr. 35 kr. Vissza fizetések 178 félnek 67814 fr. 75 kr.

H I R D E T É S E K .

Cs. kir. szabadalm. osztrák állami vasutársaság.

22883

9814

H i r d e t é s .

A cs. kir. szabadalm. osztrák állami vasutársaságnak szerencséje van ezennel közhirre juttatni, hogy a magas cs. k. kereskedelmi, ipar s közmunkák ministeriumának meghatalmazása folytán a társaságnak közönséges árszabályaiban utazók és pogyász szállítására meghatározott díjak f. é. június 15-től kezdve további rendelkezésig 25 perccel felemeltek.

K i v é t e l e k .

1. A közönséges és különös biztosítási díjak, bár mi előforduló esetekre a jelen díjszabásban fentartatnak.
2. Szintig minden katonaszállítások számára, melyek katonai sorkönyv, és minden egyes katonai személyek, melyek katonai rendelvény által elindítatnak, az eddigi árszabályi tételek változatlanul maradnak.
3. Következő feljegyzett szállítmányok, mint : hadi élelmezési javak, kőszemek, gabona, (buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, szemes tengeri) hüvelyes vetemények, gumós növények, liszt, öl- és épületfa, trágya, olajlepény, repcemag, tégl- és építési kő, kősó és só az eddigi ártételek szerint fognak fizetni, melyek részint az 1859. január 1-én közzé tett közönséges árszabályokban, részint az azóta kihirdetett külön árszabályokban, ugymint 1859. január 1-én közzé tett számára az éjszaki és délkeleti vonalon; március 20-án és április 20-án 1859. gabonaszállítmányok számára a Bécs-Ujszönyi vonalon; március 20-án 1859 és május 1-én 1859 gabonaszállítmányok számára a délkeleti vonalon indokulásukat és alapjukat lelik.
4. Az eddigelé Ollmütz és berekesztőleg Hohenstadt közti vonalnak állomásain egyrészt, másrészt Brünn közt személyek- és árukszállítására foganatban lévő árszabályok változatlanul maradnak.
5. További foganatban fentartatnak :
  - a) A 1859. február 15-én a Prága és a reichenberg-pardubici vaspálya állomásai közt járó teherszállítmányok számára kihirdetett külön-árszabály.
  - b) A 1858. ^{september 14-én} _{1859. február} közzé tett 19-dik számú külön árszabály, mely által a szállítási díjak kötött és sajtolt állapotban lévő kender számára az éjszaki és pardubitz-reichenbergi vonal több állomásai közt meghatározottak.

J e g y z e t .

A mutató lajstromok felragasztásai, melyekből a személybilleték ára a különféle vonalokra nézve kitetszik, minden állomáson a pénztári ablakokon fognak történni.

Bécs, május havában 1859.

A cs. kir. szab. ausztr.

államvasut-társaság főigazgatóságától.

10. sz. (3—3)

MOLL

SEIDLITZ PORA

Az utolsó világműkiállításán a hivatalos „Wiener Zeitung“ számai szerint minden hasonnemű házi gyógyszerek közt egyedül csak ez tüntetett ki érdemmel, s a nemzetközi esküszékek ezen főhatalmu nyilatkozata által e készítmény fölülmulhatlan minősége és dicséretreméltósága a bel és külföld minden hasonnemű készítményei irányában elvitázhatlanul bebizonyított.

Egyedül központi szétküldő raktár: Bécsben a „gólya“ című gyógyszertárban, Tuchlauben, Wandel-szálloda átellenében. — Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 frt. 12 krt. pp. Pontos használati utasítások minden nyelven.

Ezen, ezer példákban és sok évi tapasztalás után mint kitünőnek bebi zonyult Seidlitz-porok városon és vidéken most már oly általános elismerésre találtak, miszerint azoknak hire jelenleg az ausztriai birodalom határain messze tulterjed. Hogy mit képes mivelní Moll Seidlitz-porainak biztos gyógyereje, nevezetesen **gyomor** és **alhasi bántalmaknál**, s hogy azok mily jelentékeny segílyt nyújtanak májbetegség, hasszorulás, aranyér, szédülés, szívdobogás, vértodulás, gyomorgörcs nyálkásodás, gyomorégetés s külömbféle nőnemi betegségeknél azt már mint bebizonyult tényt kell elismerni és számos gyenge idegzetű személyek e porok okos használata által már gyakran lényeges könnyebbülést és új életerőt nyertek.

Temesvárott rendeléseket fogad a fenebbi gyógy-szerekre **Uhrmann M.** papir- és mű-árus úr.